

ЛЮДСЬКИЙ РОЗВИТОК МІСТА У СКЛАДІ ДЕМОГРАФІЧНИХ ПРОБЛЕМ РЕГІОНУ

Копайгора О.О.,

аспірант, Миколаївський національний аграрний університет

Христенко О.А.,

канд. економ. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємств,

Миколаївський національний аграрний університет

Постановка проблеми. У сучасному світі актуальним є питання формування системи показників, за допомогою яких можна оцінити потенціал міста, а також перспективи його розвитку, що надзвичайно важливо для покращення демографічного аспекту. Існуючі підходи загалом дозволяють оцінити людський розвиток на макрорівні, при цьому не даючи можливість оцінити дане питання на рівні окремого міста, що обмежує можливість пошуку причин стосовного його відставання від інших міст за певними показниками та побудувати на основі цього заходи стосовно вирішення виявлених у процесі дослідження проблем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика ролі міст в економічному просторі досліджується у багатьох наукових працях таких дослідників як Е.Міллс [1], К.Мезенцевої [2], Н.Панкратової [3], К.Осипенка [4]. Важливою до уваги також є Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй, в якій зазначено підходи щодо дослідження людського розвитку.

Мета та завдання дослідження. Основною метою є дослідження людського розвитку у складі демографічних проблем регіонів. Для досягнення поставленої мети, необхідним є виконання наступних завдань: дослідження методик оцінки людського розвитку міст, формування основних показників щодо оцінки базового рівня людського розвитку, дослідження індексу людського розвитку міст тощо.

Виклад основного матеріалу. Згідно методики, розробленої Організацією Об'єднаних Націй, підхід щодо дослідження рівня людського розвитку включає в себе три основні показники:

1. Рівень матеріального добробуту населення;
2. показник довголіття;
3. рівень освіченості населення.

При використанні цієї методики формується інтегральний показник, який є загальним показником.

На регіональному рівні в Україні використовується національна методика вимірювання людського розвитку та містить дещо більшу кількість показників:

1. Демографічний розвиток;
2. розвиток ринку праці;
3. матеріальний добробут населення;
4. умови проживання населення;
5. рівень освіти населення;
6. стан та охорона здоров'я;
7. соціальне середовище;
8. екологічна ситуація;
9. фінансування людського розвитку.

Оцінювання ефективності розвитку міст проводиться за великою кількістю методик та підходів. Найбільш розповсюдженим є Індекс розвитку міст, що сформований Організацією Об'єднаних Націй та має на меті порівняння рівня міст за сферами їх життєдіяльності, що включають в себе внутрішній продукт міста, інфраструктура, якість освіти, кість охорони здоров'я, екологічність переробки відходів.

Таким чином, якщо поєднати існуючі методики стосовно оцінки людського розвитку на рівні країн та окремих регіонів із існуючими методиками оцінки людського розвитку міст, то можна сформувати підхід щодо формування індексу людського розвитку міста, який включає в себе чотири етапи:

1. теоретико-методологічний етап, на якому досліджуються теоретичні складові, характеристики, особливості поняття «людський розвиток міста»;
2. методичний етап, на якому формується методика стосовно оцінки людського розвитку міста;
3. етап розрахунків, який включає в себе збір та узагальнення інформації, розрахунок показників оцінки, розрахунок загального індексу людського розвитку міста.
4. аналітичний етап відображає групування міст за індексом людського розвитку, здійснюється аналіз стосовно відхилення визначених показників від еталонних, формування заходів стосовно можливості покращення людського розвитку в окремих містах.

Задля проведення базової оцінки рівня людського розвитку міста, можна визначити основні показники, які наведені у таблиці 1.

Таблиця 1. Основні показники щодо оцінки базового рівні людського розвитку міста

№	Показник	Одиниця виміру
1.	Загальна чисельність населення міста	осіб
2.	Рівень навантаження на осіб працездатного віку	осіб
3.	Чисельність домогосподарств	одиниць
4.	Середній розмір домогосподарств	осіб
5.	Кількість житлових приміщень	одиниць
6.	Середня оцінка вартості м ² житла у місті	грн.

Джерело: авторська розробка

Висновки. Таким чином, можна зробити висновки, що існує досить велика кількість підходів щодо оцінки рівня людського розвитку міст, а саме це поняття є важливим аспектом у формуванні загального рівні міста у порівнянні з іншими містами. Варто також підкреслити, що саме задоволення населення соціальною інфраструктурою міста, можливостями щодо розвитку особистості, умов для успішного життя, напряму впливає на демографічні процеси у розрізі міста, тому досить важливим є дослідження даних аспектів та пошук можливостей щодо їх покращення.

Список використаних джерел

1. Mills E.S., Hamilton B.W. Urban Economics. Glenview (Illinois); London: Scott, Foresman and Company, 2010. 420 p.
- 2.К. Мезенцева, монографія, Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін, Київ: Фенікс, 2017. 438 с.
- 3.Панкратов Н.В. Розвиток людського потенціалу в умовах міста. Теорія та практика людського розвитку. 2014. № 1. С. 442-446.
- 4.Осипенко К.В., Ключниченко Є.Є. Врахування ресурсних обмежень для сталого розвитку населених пунктів. Регіональна політика: історія, політико-правові засади, архітектура, урбаністика. Збірник наукових праць. Випуск IV (частина друга). Київ-Тернопіль: Бескиди, 2018. С. 86-90.